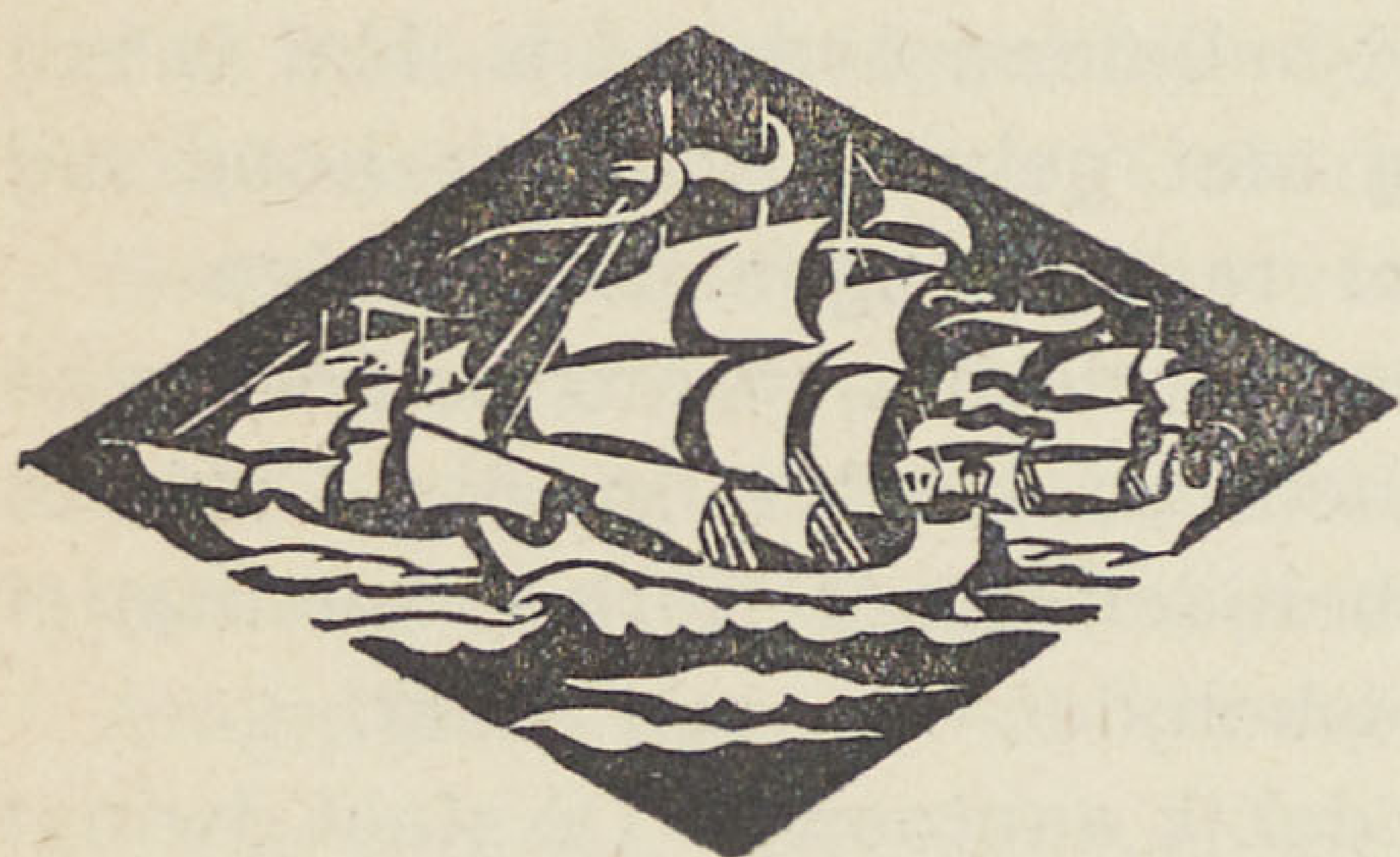
3e JAARGANG No. 12 15 ZOMERMAAND 1939

ONTWAKEND VOLK

MAANDBLAD TOT VORMING VAN
DEN NEDERLANDSCHEN GEEST

OPSTELRAAD: MALIEBAAN 35, UTRECHT
UITGAVE: NENASU — POSTBUS 2 — LEIDEN
INSCHRIJFGELD: f 1.50 PER JAAR (f 0.75 PER HALF JAAR)
POSTREKENING 207915 (TEN NAME VAN „VOLK EN VADERLAND")

Aan Amsterdam

Wat nóg mijn geest — na jaren — net-zoo ziet
als in mijn jeugd: dat op uw gevels stonden
uw sterke deugden — steenen kregen monden
— uw torens, Amsterdam, vergeet ik niet!

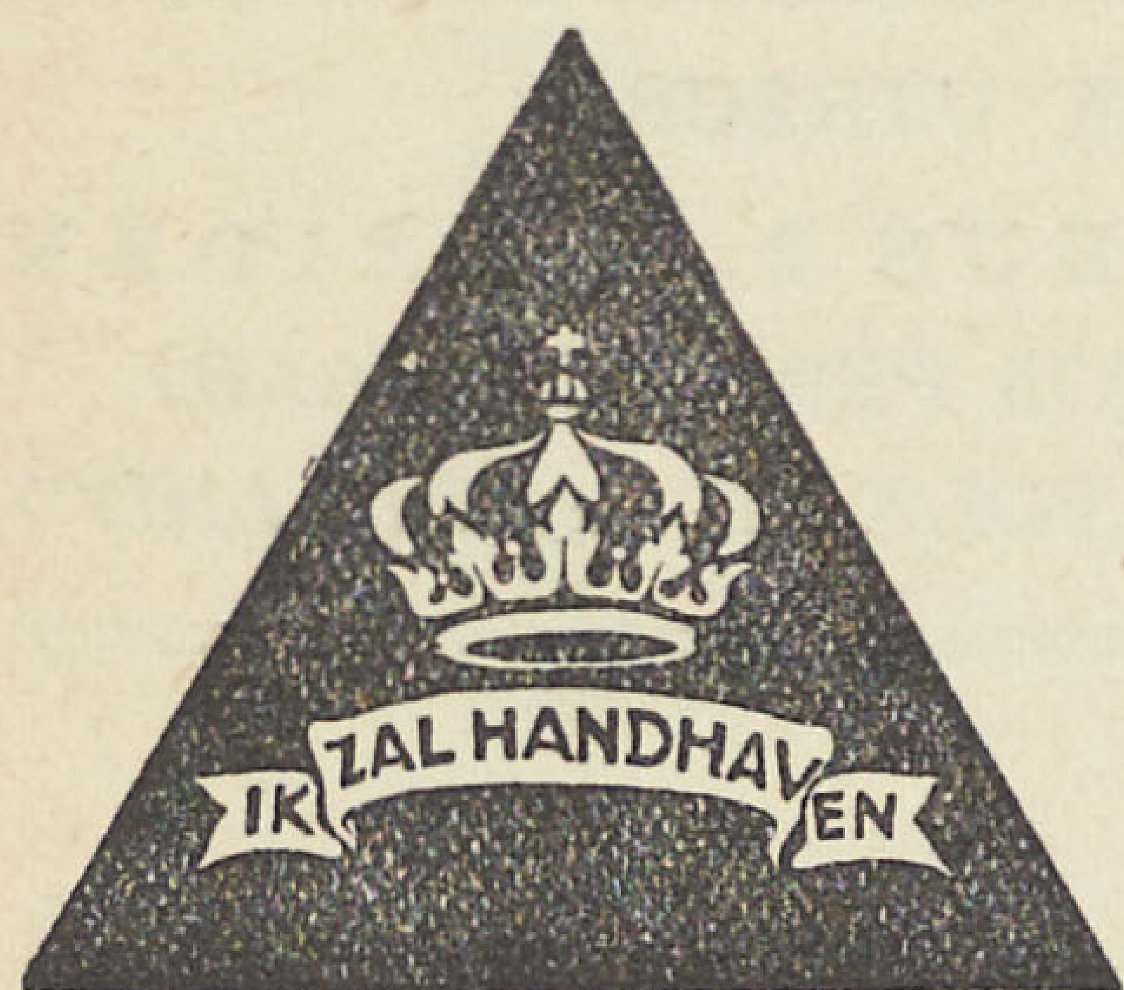
Er zwierden, als in droom met u verbonden,
veel wimpels op het IJ en 't zeemanslied,
dat in zijn eenvoud àl uw macht verried,
bouwde uw stad als zwaard noch ploeg het konden.

't Verleden brak. Van 't luide ghetto gingen
de grendels af en sluwe oosterlingen
verkwans'len kroon en kruis om goud alleen.

Soms zwijgen 's nachts de vreemde heesche stemmen
van hen wier heete handen 't goud omklemmen
— dan hoor ik toorn in uw gestorven steen.

GEORGE KETTMANN Jr.

Een God-belijdende Staat

Herhaaldelijk is mij gebleken, dat deze bepaling van den staat aanleiding geeft tot misverstand en valsche gevolgtrekkingen. Ik heb dan ook naarstig gezocht naar een betere omschrijving van wat met dezen term: God-belijdend bedoeld is. Het is mij nog niet gelukt. Maar ik houd mij voor raadgevingen aanbevolen.

De zaak is, dat in deze combinatie het woord belijden van een gansch andere hoedanigheid is, dan b.v. in: een Christus belijdende Kerk. Het geloofsbelijden eener Kerk is qualitatief onderscheiden van het geloofsbelijden van een Staat.

Een voorbeeld moge dit duidelijk aantoonen. De staat dwingt geen zijner „leden", ook niet zijner regeerders tot een bepaalde geloofsovertuiging. In het particuliere leven is ieder onderdaan en regeerder vrij; alleen in het openbare leven is hij gebonden, maar dan nog slechts negatief aan de beginselen van den staat: d.w.z. hij mag er niet tegen handelen en spreken. Ik behoef niet nader te betoogen, dat een Kerk aan hare belijders andere eischen stelt en stellen moet.

Daar het woord „belijden" nu aan het kerkelijk woordenboek is ontleend, is het niet te verwonderen, dat het verwarring wekt. Ik weet echter geen ander, dat het vervangen kan, zonder aan de bedoeling te kort te doen.

Wat is er mee bedoeld?

De bedoeling is alleen te benaderen langs historischen weg.

Wij leven in een neutralen staat. D.w.z. in een partijen-staat. Ten opzichte van wetten en instellingen, die het geloof raken, heeft elke partij gelijke rechten. In dier voege, dat elke partij naar regeeringszetels kan dingen om daar haar beginselen invloed te verschaffen op wet en volksleven. In het volk heeft elke partij recht op vrije propaganda bij de kiezers voor haar beginselen, hetzij anti-revolutionaire, hetzij marxistische, enz.

De neutrale staat kent geen volk maar slechts volksgroepen; men kan ook zeggen: hij kent geen volk maar een massa;

d.w.z. geen volk met een eigen verleden, karakter, roeping, die den staatsvorm bepalen, maar een massa, een optelsom van individuen en groepen van individuen.

De partijen belijden, in haar programma's tenminste, beginselen. De staat heeft geen beginselen. Hij kent principieel aan iedere partij het **recht** toe de macht te veroveren en hare beginselen in den staat invloed te verschaffen en aan elke andere partij om even **grondwettelijk**, via de stembus, de regeerende partij benevens hare beginselen omver te kegelen. Mits alles geschiedt via de stembus en regeeringszetels, d.i. langs den legalen weg. Revolutie is dan ook nog slechts een formeel begrip, dat met beginselen niets meer te maken heeft, behalve dan met dat der legaliteit. Maar dat is geen beginsel maar veel meer een methode. Ook de anti-revolutionair Colijn heeft bewezen, dat hij aan het woord revolutie geen principieelen inhoud meer geeft. Revolutie was ook voor hem, wat het huidige staatsbestel aantast. Dat hij net aan het roer en zijn partij aan het laadje zat, dat was in deze revolutionairiteit waarschijnlijk de factor, die het meest principieel werd geacht.

De huidige partijen nu hebben alle dezen beginselloozen staat aanvaard en zegenen eensgezind de democratische vrijheid. De R.K.S.P. heeft het opportunistisch gedaan. In een niet-Roomsch land is het 't eenige stelsel dat haar kans geeft naar de macht te grijpen met het einddoel om van den staat een roomschen staat te maken. Aan de oprichting van de inquisitie is zij al druk bezig en het bezetten der zetels doet zij met een gepaste vrijmoedigheid, die men ook brutaliteit kan noemen.

Weer een andere rol speelt de communist in dit stelsel. Hij sluit zich bij de partijen democratisch aan om met behulp van deze partijen de nationaal-socialistische beweging te vermoorden. Is deze uit den weg geruimd, dan speelt hij het met de rest, die hem bovendien nog onderschat, gemakkelijk klaar. Dàt heeft Duitschland en Spanje hem geleerd. Voorts weet hij drommels goed, dat dit stelsel zijn wegen plaveit en van het volk een massa maakt, gedeeltelijk gewetenloos, gedeeltelijk werkloos, gedeeltelijk murw en gedeeltelijk verjoodscht genoeg, om het straks onder zijn dictatuur te knechten.

Tegen dit stelsel nu is reeds in de vorige eeuw de aanklacht van gewetenloos en volksbedervend ingebracht. En wel door Groen van Prinsterer in naam van het Godsgeloof en der vaderlandsche traditie, en door Allard Pierson in naam van het humanisme.

En nu doet het de N.S.B. — het dichtst bij Groen van Prinsterer — in naam van het Volk, dat zij als een schepping Gods erkent en in het besef, dat het Godverloochenend marxisme den moreelen en den materieelen ondergang van dit Volk beteekent.

Het nationaal-socialisme wil een staatsvorm, die een levensvorm der natie is.

Men zou dus van een nationaal-socialistischen staat kunnen spreken als van een staat, die een bepaald geloof belijdt in zake het karakter, het wezen, de roeping en bestemming der natie, nog beter: van het Volk, dat hij te dienen heeft. En in naam van dit geloof staat het nationaal-socialisme op tegen den neutralen partijen-staat, die geen Volk kent maar een massa zonder traditie, zonder karakter, zonder geloof, en zoodoende het Volk verdeelt en verscheurt en moreel en materieel vermoordt en via de stembus op het volk loslaat, wat een moreel en materieel ondergaand volk met beloften gepaaid en bedrogen zichzelf op de hals haalt.

En waarom noem ik dit bepaalde geloof nu God-belijdend? en waarom spreek ik dus van een God-belijdenden staat?

Als deze staat niet aan een Kerk de oppermacht in den staat wil geven en de staatsmacht niet aan de macht van die Kerk wil onderwerpen, m.a.w. zijn zelfstandigheid naast de Kerk handhaaft;

als deze staat en het humanisme en het Godloochenend marxisme en bolsjewisme als zijn meest principieele tegenstanders aanwijst;

als deze staat de christelijke traditie der natie in haar waarde voor heden en toekomst erkent en het Volk wil opvoeden in eerbied voor zijne grootste helden, die ook geloofshelden waren;

als deze staat het Godsvertrouwen als een der levensbronnen van het Volk erkent en Godloochening en Godslastering geen stem wil laten in het openbare leven;

als deze staat deze beginselen in zijn Grondwet verankeren wil;

hoe moet ik dezen staat dan anders noemen?

Misschien een Volk-belijdenden staat?

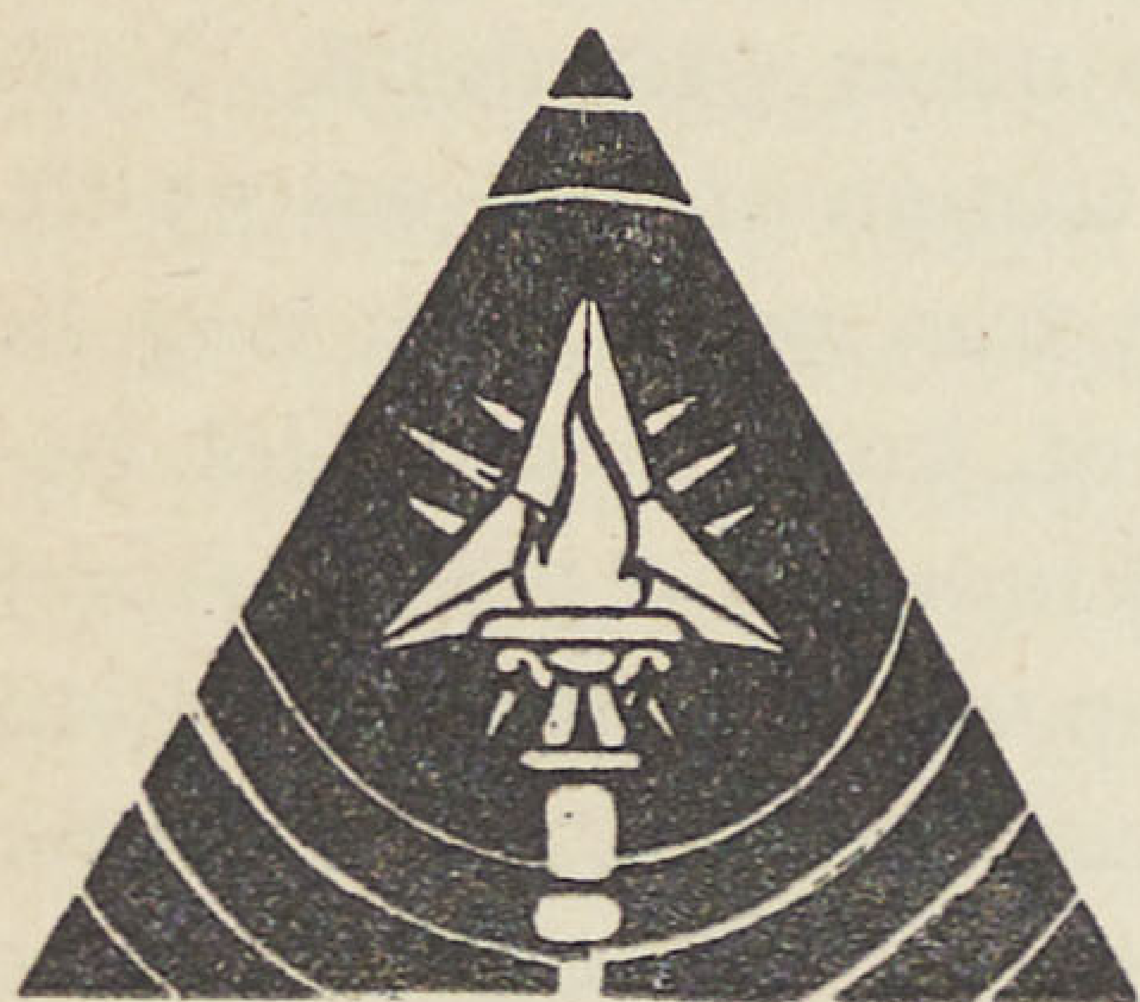
Dat zouden de tegenstanders wel prettig vinden. De aantijging van afgodendienst lag al klaar. Daarom echter zou ik het niet laten; we zijn tegen laster immuun. Maar.... ik kan wel in God gelooven zonder in mijn Volk te gelooven, maar ik

kan niet in mijn Volk gelooven zonder God te belijden, als ik de Godloochening en Godslastering aanwijs als de ondermijning bij uitnemendheid van het volkskarakter, van de volkskracht, van de volkstradities en van de volkstoekomst.

W. Th. B.

De volksche gedachte

Stel U voor een troep muzikanten, ieder naar eigen believen klanken aan zijn instrument ontlokkend, dat hooren en zien vergaan. Zouden wij niet vragen, of de menschen gek waren geworden? Een reeks van klanken maakt geen melodie. Daarvoor is niet slechts orde noodig, maar ook onderlinge eensgezindheid, harmonie.

Is het bij de menschen anders? Wanneer men een groep menschen bij elkaar ziet, dan zal men daarin aanvankelijk alleen kunnen zien een zeker getal menschen. Indien zij tot een vereeniging behooren, in eenigerlei opzicht met elkander zijn verbonden, dan zit daarin reeds iets anders dan een enkele opsomming. Nog duidelijker zal dit blijken, wanneer zij gedragen worden door een groot ideaal, derhalve door nauwe banden zijn samengesmeed. En toch is het aantal menschen hetzelfde gebleven, maar nu vormen de menschen een eenheid, is er harmonie tusschen hen.

Ziet hier de volksche gedachte in een notedop. Het is niet anders dan het **weten,** dat een volk een zekere bestemming heeft tusschen de andere volkeren, dat een volk een eenheid is, meer dan een optelsom van de tot dat volk behoorende enkelingen, maar anderzijds ook, dat zij, die tot dat volk behooren, gevoelen, dat zij mede een deel zijn van een grooter geheel, dat zij met de anderen een harmonisch gelijkgestemd geheel vormen en dat zij de taak hebben hun volk aan zijn bestemming te doen beantwoorden.

Men kan ontkennen, dat volkeren reden van bestaan hebben, men kan met het humanisme een algemeen menschheidsideaal

najagen, men kan met het marxisme streven naar een klassenlooze, staatlooze maatschappij, maar zij die dat doen, zien de werkelijkheid niet, hebben ondanks de geschiedenis van vele eeuwen het weten verloren, richten hun gevoel naar het onmogelijk bereikbare. De volksche gedachte kan tijdelijk verzwakken, kan door uiterlijke vormen, door politieke en economische stelsels schijnbaar worden onderdrukt, zooals het afgeloopen tijdperk ons te zien heeft gegeven, maar toch zal zij zich op den duur steeds weer baan breken.

En zoo zien wij ook thans weer overal in de wereld de volksche gedachte als iets universeels doorbreken. De volkeren ontwaken als uit een diepen slaap, worden zich weer van zich zelf bewust, soms met schokken, soms meer geleidelijk. Niet voor niets zijn volkeren opgestaan, zijn tronen omvergeworpen, zijn kluisters verbroken. En zij die met hun gedachten nog in de vorige eeuw staan, begrijpen dat niet, kunnen dat niet begrijpen. Import? Naäperij? Welk een kinderlijke praat! Alsof iets universeels import kan zijn! Hoorden wij niet in het midden der vorige eeuw over volkssouvereiniteit en democratie spreken als planten van vreemden bodem? Is het liberalisme niet een idee geweest, die zich over een groot deel der wereld heeft verspreid? Scheen ook het marxisme zich niet van vele volkeren meester te maken? Maar daar kon men terecht van import spreken, daar werd iets van buiten aan het volk opgelegd, iets wat niet aan het volk zelf ontsproot. Maar mogen wij de gedachte een volk zich bewust te doen worden van eigen bestemming, van eigen karakter, van eigen waarden import noemen? Het is als een vloedgolf, die zich over de volkeren uitstort, maar niettemin in elk volk een geheel eigen karakter ontvangt.

En dan durft men landverraders noemen diegenen, die hun volk weer zich zelf willen doen zijn, die het volksvreemde willen weren. Maar in welk kamp moeten wij de volksverraders zoeken? Toch zeker bij hen, die de belangen van enkele kapitalisten en volksvreemden dienen, die dulden dat een deel van het volk in een toestand van het grootste onrecht wordt gelaten, die het eene volksdeel tegen het andere ophitsen, die volksondermijnende krachten hun verderfelijk werk laten verrichten. Het meest beschamende voor ons volk is daarbij misschien, dat een regeering door haar maatregelen toestaat, dat zij die hun volk liefhebben en dit willen dienen, die daarvoor dagelijks groote offers willen brengen, worden uitgestooten uit ambtelijke betrekkingen, dat door deze maatregelen

tevens gesteund worden de terreur en broodroof van de zijde van hen, die zich door het volksontwaken bedreigd gevoelen. Dat is alleen mogelijk, indien staat en volk tegenstellingen zijn geworden, wanneer de staat het volk overheerscht in plaats van dit volk te dienen. De staat is volksvijandig geworden, moest dit wel worden, omdat hij zich een macht heeft aangematigd, die in het tegenwoordige stelsel in geen enkel opzicht past, daarmede in strijd is, daarop dus niet is ingericht, niet is georganiseerd.

Slechts twee mogelijkheden zijn gegeven: óf de staat dient het volk, óf is volksvijandig. De tegenwoordige staat steunt geheel op een individualistische levensbeschouwing, is een uitvloeisel van de beginselen der Fransche revolutie. Het volk is souverein, de macht aan het volk! Prachtig, maar wat bedoelt men met „het volk"? Is dit een getal, of is het een groote levende gemeenschap, een organisch geheel, waarvan de enkeling een klein onderdeel is? Uit die eerste individualistische gedachte is het parlementaire stelsel met zijn partijen en zijn ondeskundig praatsysteem voortgevloeid, is sociaal de klassenstrijd ontstaan, is economisch het kapitalisme met zijn egoïsme en losbandigheid voortgekomen.

Een deel van het volk heeft zich in burgerlijke zelfgenoegzaamheid teruggetrokken onder de suggestie: „Het is heerlijk in Nederland te leven." Een ander deel voelt de sociale misstanden wel als iets onrechtvaardigs, komt met plannen en nog eens plannen, maar durft geen felle oppositie te voeren, indien de regeering en de zgn. volksvertegenwoordiging van deze plannen vrijwel niets verwezenlijken. Het buitenland of de internationale verhoudingen hebben het dan gedaan. „Het is beroerd, zooals het is, maar er is nu eenmaal niets aan te doen". Anderen vormen belangengroepen, omdat zij eigen belangen geschaad zien en rechtsherstel voor eigen groep willen zoeken, maar nog steeds schijnen zij niet te beseffen, dat zij ook als groep niets zullen bereiken, omdat ook zij niet meer dan een deel van een grooter geheel zijn en dat geheel rot is.

Het is nog maar een kleine groep in ons volk, die er zich van bewust is geworden, dat het politieke, economische en sociale stelsel door en door verkeerd is, omdat de geestelijke grondslag verkeerd is. Het gaat om de verhouding tusschen de enkelingen en die tusschen enkeling en gemeenschap. Bestaat daar een geestelijke band, een nauwe verbondenheid in dit volk? Deze vraag beantwoordt de volksche gedachte bevestigend. Het is dit, wat de N.S.B. in de harten der volksgenooten wil

binnendragen, opdat zij het niet alleen met het verstand begrijpen, maar ook met het hart doorvoelen. Zij tracht de menschen bewust te doen worden, dat zij volksgenooten zijn, dat zij aan hun volk gebonden zijn, dat ieder van hen tegenover de volksgemeenschap zware plichten heeft te vervullen, maar dat dan ook het bewustzijn kan en moet doordringen, dat een ieder zich in dat volk tevens geborgen moet weten.

Het zijn eenvoudige waarheden, die wij nationaal-socialisten aan ons volk brengen. Wie kan zich nu in zijn volk geborgen voelen bij het onrecht, dat men dagelijks aan den lijve ondergaat? Velen zien wij ontrecht en geknecht onder de leuze van: Vrijheid! Hoe is het mogelijk, dat groenten vernietigd worden, terwijl velen honger lijden? Hoe is onze weermacht, hoe ons onderwijs? Wat doen wij voor onze ouden van dagen? Maar dan **moet** onze geestelijke instelling onjuist gericht zijn!

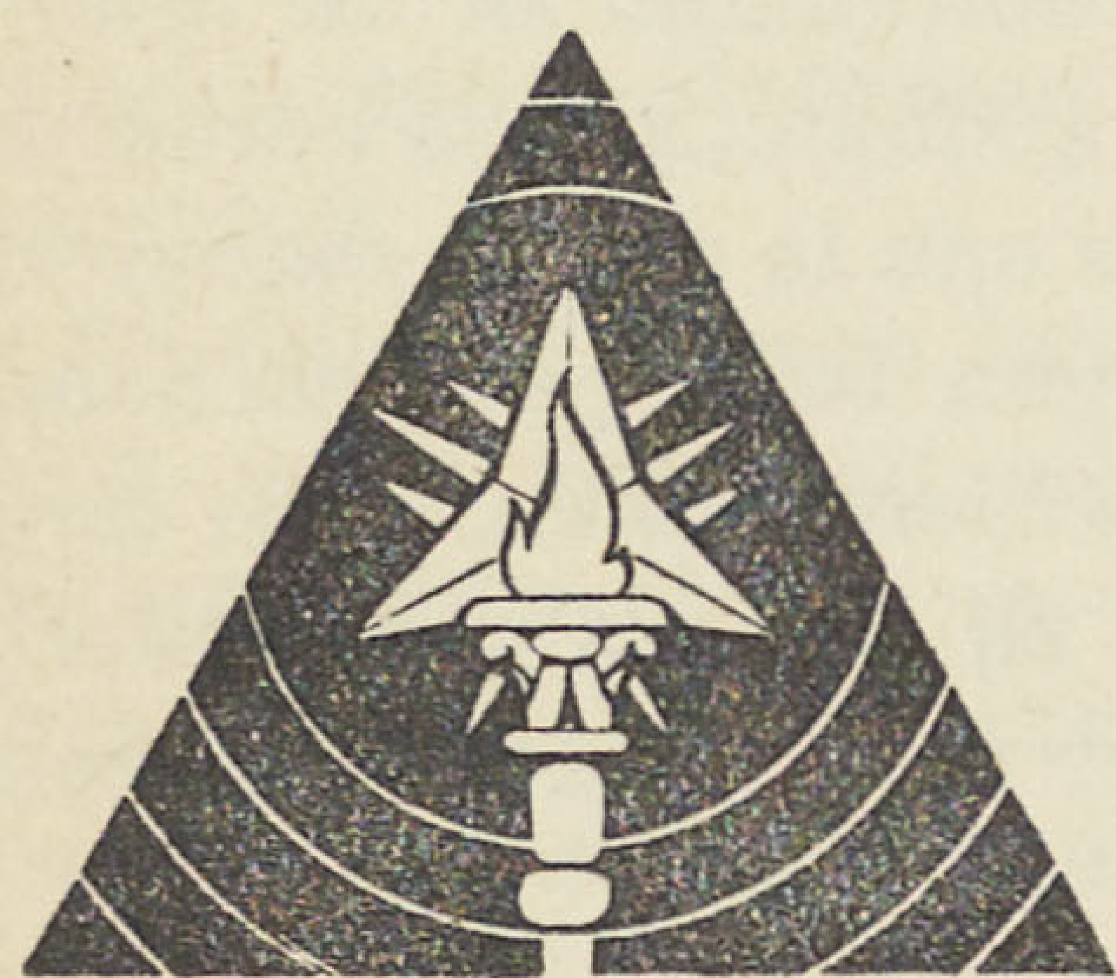
Inderdaad. En het is de volksche gedachte, die den juisten weg aangeeft, die onzen volksgenooten ook weer de oogen zal openen voor de eenvoudige waarheden, die het nationaal-socialisme aan ons volk brengt.

Fn.

Vrouwenkiesrecht [1]

II

Omstreeks het jaar 1800 kwam **de machine** opzetten in den gang van het wereldgebeuren.

Tevoren was in het voor 't eenvoudigste „toeval" ontvankelijke brein van James Watt de kiem opengebroken van de nieuwe verschijning in het wereldbestel, zooals op wonderlijke wijze geschiedt in den scheppenden geest van genieën, telkens als de Voorzienigheid het oogenblik gekomen acht.

Het trof, dat Europa's banen door de groote **Fransche omwenteling** grondig omgewoeld waren. Het werd een wilde groei van het technische wonder, want de ontwrichte staten

[1] Zie: Ontwakend Volk — Zomermaand 1938.

boden aan de uit hun voegen gerukte volkeren geen houvast bij de alles op zij duwende ontwikkeling van den stoomketel en zijn nakomer den motor.

Alles schoof van zijn voetstuk. De doode elementen, door het menschelijk vernuft tot een tevoren onbekend leven gewekt, gooiden het handwerk terzij als oude rommel — veegden mannen en vrouwen hun huizen uit en dreven ze bijeen in naargeestige fabrieken. Handel en verkeer braken los in een zenuwsloopende meedoogenlooze jacht. Kerk en gezin en kunst leden onder den kouden adem van de **mechaniek** en boetten van hun bezielende warmte op heillooze wijze in. De politiek stond voor een onoverzichtelijke taak en legde het dan ook op begrijpelijke wijze af. Een doodsgrijns overtrok het gelaat van de wereld.

De zwaksten: de arbeider en de vrouw legden het loodje. De liberalen grepen hun kans. Een mateloos atomistisch vrijheidsbegrip, overstreken met een glanzend humanistisch vernisje, tezamen met een jacobijnsch materialisme, dat zijn opmarsch door de 19e eeuw vrijwel ongestoord voortzette, leidde tot een niets-ontziende vrije concurrentie, waarbij alleen de eigen-baatzucht levenskans had. Het werd het bekende lasterlijke: ieder voor zich en God voor ons allen.

In de vertwijfelde worsteling van individu tegen individu, van burger tegen burger, van belang tegen belang, vonden langzamerhand de meest uit-het-veld-geslagenen elkander tot een gelijktijdig **verzet:** de arbeiders- en de vrouwenbeweging ontstonden en braken zich baan in de onduldbaar wordende verhoudingen.

Langzamerhand kwam er eenige orde in den chaos: de ongelijke, de wreede persoonlijke strijd om het bestaan werd een **klassenstrijd.** In den liberalen staat gingen zich de eerste symptomen van zijn nedergang vertoonen: de aaneensluiting van belanghebbenden, de ontluiking van een gemeenschapsgevoel, dat nog wel niet heenkeek over de grenzen van het groepsbelang, maar toch het geestelijke peil van den maatschappelijken strijd belangrijk verhoogde. De vrouw kon op dit nieuwe niveau ten slotte haar slag slaan en zich opwerken tot een maatschappelijke positie, die met den nieuw-ontstanen algemeenen toestand in draaglijke overeenstemming was.

Nobele, schrandere, daadkrachtige vrouwen spanden zich voor de taak: **Marie Jungius!** Een berg van moeilijkheden wist zij te overwinnen in haar pogingen om de hemeltergend lage loonen van den vrouwenarbeid aan de kaak te stellen, in den

tijd dat het ongebreidelde fabriekswezen de vrouw tot een afgebeulde slavin maakte. Haar tentoonstelling was een dáád, die de gewetens wakker riep en de verontwaardiging in breede kringen op heilzame manier deed overkoken.

Het **Vrouwen-arbeidsbureau** ging zijn adviezen uitzenden naar alle richtingen en stelde handige beroepsgidsjes voor vrouwen samen, welke vooral in de meisjes-opleidingsscholen waardevolle diensten bewezen.

Hélène Mercier! Haar naam, haar initiatief is verbonden aan de **volkshuizen,** waar geestkrachtige vrouwen haar tijd en haar talenten gaven, in gezegende toewijding. Het arbeiderskind werd er omhooggetild tot een sfeer van geestelijk genot, dat zijn sporen diep drukte in de jonge ziel — de arbeidersvrouw vond er een tehuis, dat haar steunde en sterkte in haar vaak zoo zware dagtaak.

In samenwerking hiermee kwamen baanbrekende instellingen als **de School voor Maatschappelijk Werk,** welke haar grootste beteekenis voor de toekomst ontleent aan het feit, dat zij de kiem in zich draagt van een vrouwen-arbeidsdienst, die in den komenden nationaal-socialistischen staat den adel van gemeenschapszin en hulpvaardigheid tot ontplooiïng zal brengen in heel de vrouwelijke jeugd.

Suze Meyboom! Mee met de eersten en vooraan riep zij **het kook- en huishoudonderwijs** in 't leven. Zij wist het van meet af aan te organiseeren tot een instituut, dat wijd uit, in alle kringen, in alle streken van het land den zegenrijksten invloed had, de volksgezondheid in 't bijzonder een onschatbaren dienst bewees, en den huishoudelijken vrouwenarbeid tot gepastere waardeering bracht.

Mevrouw Goekoop—De Jong van Beek en Donk, die met haar boeienden roman **Hilda van Suylenburg** de meest verstarde geesten tot in de uithoeken van het land tot nadenken en in beroering bracht.

Nelly van Kol! In haar blaadje „De Vrouw" onderwierp zij de gezins-, in het bijzonder de moederschapsvragen aan een gezonde bespreking en leverde daar constructief werk, dat ernstige bezinning bracht in opvoedsters-omgeving.

In de ziekenhuizen vormde zich, mede door vrouwenstuwkracht, een staf van **verpleegsters,** die haar dankbare taak uitstrekten tot de diepste lagen der bevolking en den algemeenen gezondheidstoestand mee opvoerden uit ellendige misstanden tot een nooit gekend gunstig peil.

Mevrouw Drucker, zelf slachtoffer van vrouw-onteerende

verhoudingen, trok in woord en geschrift te velde tegen misvattingen, die het vrouwenleven verbitterden en vernederden. In nauwe samenwerking met Mevrouw Schook—Haver bestookte zij van de veel gehoonde „Vrije-Vrouwen-Vereeniging" uit en in het blaadje „Evolutie" met felle stooten het heilig huisje van de mannen-willekeur.

Mevrouw Rutgers—Hoitsema, de Haagsche doktersvrouw, die o.a. **de huwelijks-wetgeving** onder de loupe nam — en met critischen geest leiding had bij het overzichtelijke schiften van Burgerlijk Wetboek en Koninklijke Besluiten.

De geestige **„Marijke"** ging met noordhollandschen zwier den boer op en trok met haar rake dialogen stampvolle zalen tot uit de kleinste gehuchten.

Die vrouwen en vele andere met een prachtige daadkracht verkregen blijvende **resultaten**, waarop elk nieuw geslacht kan voortbouwen. Zij stieten van haar kant Nederland, veelal in den edelsten zin, mede op „in de vaart der volkeren". De vrouw haalde een muffen achterstand in, kwam bij in de duizelingwekkende jacht naar een beter bestaan. Zij groeide uit, in binnen- en buitengezinschen arbeid, tot een maatschappelijke figuur, die haar eervolle plaats in de totaal omwoelde volkshuishouding ten volle waard was.

Inmiddels waren de stekken uitgezet in de richting van de **politieke** sfeer, waarbij op te merken valt, dat onze Nederlandsche vrouwen, hoewel ook weleens over de schreef gaande, zooals in de hitte van den strijd bezwaarlijk te vermijden schijnt, zich toch wisten te wachten voor de haast hysterische buitensporigheden van de Engelsche „suffragettes", die onder aanvoering van Mrs. Pankhurst de vrouwelijke waardigheid op onverdedigbare wijze te grabbel gooiden.

Zoo ging ten slotte ook de Nederlandsche vrouw haar streven concentreeren op het sluitstuk van haar ontvoogding, hetwelk machtig genoeg geoordeeld werd om alle leemten aan te vullen, die nog, vooral in wettelijk opzicht, overbleven in haar ontwikkeling: het **vrouwenkiesrecht** kwàm — als volkomen logisch demo-liberale bekroning van haar „bevrijding".

Na den zegenrijken dadengang van de afgeloopen periode, welke zulke diepe voren had getrokken in den vaderlandschen cultuurbodem, was het een armzalige vertooning. Teekenend was — onder een aangroeiend getal symptomen van afglijding, van gebrek aan zelfkennis — dat de beslissende stormloop ondernomen werd onder leiding van een volksvreemde, die in een kinderlooze vrije-liefde-verhouding haar vrouwen-

geluk vond. Weldra namen de vrouwen de geijkte politieke allures aan. De kordaatsten, die op zoo kranige wijze de handen uit de mouw hadden gestoken en werk hadden geleverd, dat klonk als een klok, lieten zich gedwee als stemvee binnenloodsen in de kiesvereenigingen en door de **partijen** onnoozel-weg op sleeptouw nemen.

De eene partij na de andere had de politieke **winst** ontdekt, die te behalen zou zijn uit de deelname van de vrouw aan het wettenbestel. De sociaal-democraten, die den buitengezinschen vrouwenarbeid hartgrondig verfoeiden, omdat er de arbeidsmarkt door werd overvoerd en het loon gedrukt — de Katholieken, die uit kerkelijk beginsel de emancipatie van de vrouw met leede oogen zagen — de anti-revolutionnairen, die zich altijd hadden vastgeklampt aan Paulus' woord, dat de vrouw in de samenkomsten zwijge — de liberalen, die haar de vette baantjes maar half gunden — zij allen lieten in schijn de beginselen in den steek en de partij-eischen maakten een gemoedelijke zwenking: met fraaie beloften lokte men de kiezeressen de partij binnen.

Nu trokken de vrouwen mee op naar de vergaderingen, waar het eigenbelang hoogtij viert, waar „de wijde bek" (het sierlijke woord is er uitgeflapt door een mastklimmer zelf) overduvelend heerscht, waar de vrouw met schijnrespect wordt zoet gehouden en — **uitgebuit.** En daar zitten nu op den praatstoel onder de 150 quasi-vertegenwoordigers van ons Nederlandsche volk 5, zegge vijf, vrouwen. En zij gooien er ook eens haar duit in het zakje, en beduimelen mee de voorstellen, die er voorzichtigjes ter tafel worden gebracht, en voeren er mede het gemodder ten top. En doen er schade aan de achting voor de vrouwenwaarde in gezin èn maatschappij, die haar voorgangsters hadden weten op te voeren tot een wezenlijke opbouwkracht in onze ontredderde samenleving.

Inmiddels **brokkelt** het tevoren bereikte gestadig af: voor een hongerloon gaat de vrouw weer werken.... als zij zich niet liever laat zakken den breeden weg af, waar zij zich op godvergeten wijze laat misbruiken. Men leze eens Van Bolhuis' „De Overbodigen"; men denke ook eens aan Oss en wat verder telkens weer uitlekt over toestanden en verhoudingen in werkplaatsen en kantoren. De gedwongen gezinsbeperking rooft haar de gezondheid en de levensvreugde. De aansluipende verarming steelt haar de onderkleeren van het lijf, en nog weet zij de kinderen nauwelijks te hoeden voor honger en kou. Haar man trekt naar de werkkampen of hangt in verschooierde kleeren

bij de stempellokalen rond. En woorden, woorden, woorden spreekt haar volksvertegenwoordigster — en woorden, woorden beluistert deze, gezeten in het gestoelte der eere, in „dat huis van den dood", zooals de Vlaamsche priester Cyriël Verschaeve den Praathof noemt. O, waarom niet een dáád gedaan? De vrouw heeft het in haar hand!! De meerderheid der stemgerechtigden!! Zij zou haar kiesrecht, dat stumperige aanbaksel van een melig geworden systeem, uit zijn schromelijke onbeduidendheid met één stormgreep opheffen naar een zoo zuivere glorie van gemeenschapszin als de geschiedenis slechts uitstraalt in haar opperste momenten van edele offervaardigheid en subliem begrip....

Om tot den beganen grond terug te keeren: natuurlijk is de **democratie** een goed ding: natuurlijk moet de stem van het volk gehoord worden, van alle lagen, van alle standen. Natuurlijk mag geen besluit genomen, geen wet in elkaar gezet worden zonder grondige gegevens omtrent de behoeften, de verlangens, de mogelijkheden van iedere groep. Natuurlijk moet in hoogste instantie het volk zelf beslissen over eigen lot. Het is de vraag maar: hoè verneemt men zijn stem, hoè verkrijgt men de inlichtingen? — Verder is de vraag: wiè legt zijn oor te luisteren om de klanken uit alle hoeken en gaten op te vangen en over te brengen naar de plaats, waar ze tot de beste harmonie kunnen saamgevat worden? En het eenige antwoord op deze tweeledige vraag is: aan den eenen kant de belanghebbenden met de deskundigen, aan den anderen kant de leiders; beide kanten in het nauwste contact met elkaar.

Overal waar de massa te groot is om de wenschen individueel naar voren te brengen, daar is **vertrouwen** het aangewezen gemeenschapsmiddel. De leiders zijn de vertrouwensmannen.

Nu is de **massa** een te ongevormd ding om doeltreffend haar vertegenwoordigers naar boven te stuwen. Zij mag instinctief in het groot weleens den juisten weg raden — verstandelijk laat zij zich door den schok der meeningen gauw van de wijs brengen. En vele slimmerds staan klaar met beloften en luchtkasteelen van allerlei vorm en tint om het den doorsnee-mensch nog groener en geler voor de oogen te laten worden.

Het huidig-democratische kiesstelsel is een **vermolmde** ladder geworden, waarlangs eerzuchtigen en drukdoende betweters zich nog gaarne naar boven wagen. Het verouderde instrument is onlangs wat opgekalefaterd door de invoering van het evenredige stelsel, waarbij bindende stemlijsten worden

geschoven tusschen de behendige strevers en de nagapende menigte. Het vertrouwen vervliegt in de lucht.

Vertrouwen moet **dichter bij huis** kunnen blijven; het wil de belangstelling van den vertegenwoordiger vasthouden, zijn deskundigheid op de proef blijven stellen. Het wil den uitverkorene aan den eigen kring blijven binden, waar men thuis is. En blijkt hij in de wieg gelegd voor meer algemeen werk, dan rekt het vertrouwen soepeler mee van blok op groep, van groep op kring enz., dan een grooten afstand in het ongewisse over te springen. De kringen — het Italiaansche fascisme vormt ze in het groot: landelijke gilden, corporaties [1]) — het Duitsche nationaal-socialisme, dat rekening houdt met germaansche voorkeur, die den dienenden Staat verkiest boven den overheerschenden: „Volk vóór Staat, de Staat voor het Vólk", organiseert, voorloopig althans, liever fabrieksgewijze, streeksgewijze. Hier te lande zal dat een Nederlandschen stempel dragen.

Die alle vertrouwensklanken samenvat tot één vertrouwensharmonie, zooals een wetgeving behoort te zijn, welke den maatschappelijken vrede en het volksgeluk bevordert, is één man, één Kapitein op het Schip van Staat: **de Leider.** Immers, een hamer door 150 menschen gehanteerd, treft geen spijker, dan bij toeval, op den kop.

Spijkers met koppen heeft de Leider te slaan. Hij heeft den boel niet uit elkaar en slap te duimelen, zooals de parlementariër pleegt te doen en zooals hij de ministers dringt om te doen. Hij heeft geen kleinigheden meer uit elkaar te rafelen. Dat hebben de leiders onder hem reeds gedaan met beproefde belangstelling en deskundigheid, onder een steeds opnieuw louterende verantwoordelijkheid. De groepen hebben door de overzichtelijkheid van den arbeid-in-hun-midden gelegenheid hen steeds „in de gaten" te houden. De Algemeen-Leider heeft met zijn begrip van de eenheid, van het geheel, de stemmen welke tot hem opklinken, in haar passende accoorden en maten en thema's **samen te voegen** tot de klimmende fuga, die als wet het gansche volk overschalt.

Het is alles het vertrouwen, dat een georganiseerde menigte in orde en tevredenheid bij elkaar houdt en ze in staat stelt haar volkerentaak in het wereldgezin naar goddelijke bedoelingen te vervullen. Het is het ideale bindmiddel. Ons Nederland is wel bevoorrecht onder vele natiën, omdat het dit diep

---

[1]) Opening van de Kamer der Fasci en Corporaties op 23 Maart 1939.

uit de ziel wellende gevoel verankerd mag weten in een vorstenhuis, dat het **landsvertrouwen** der eeuwen omsluit.

Elke leiding zal persoonlijk verantwoording schuldig zijn aan de hoogerstaande, en de Algemeen-Leider, aan de **Koningin,** die hem tot dien hoogen post roept, en zonder wier sanctie geen enkele regeling rechtsgeldigheid verkrijgt. Het machtige wapen van het Volks-Referendum zal Haar ten dienste staan bij twijfel omtrent den volkswil.

En wat kan de Nederlandsche vrouw met haar machtig kiesrechtwapen (óver de helft!) bijdragen aan de bevordering van den loop dezer dingen? Ze heeft de kaarten in haar hand! — Door, (en hier wijken wij wéér af van de nuchtere werkelijkheid en verlustigen ons eens even in een voorshands fantastisch verschiet), door in het boek onzer vaderlandsche geschiedenis een bladzijde te schrijven, die haar emancipatie tot volwaardig staatsburgeres ten volle in het licht zou stellen. Zij kappe het sleeptouw door, waarmee de politieke partijen haar door het troebele, politieke vaarwater zeulen. Zij spreke zich eenstemmig uit voor een groote **schoonmaak** met Mussert's bezem, die den partijen-strijd, den klassenstrijd, den kerkstrijd, den fnuikend-brutalen geldstrijd zal wegvagen, en volksche, dus bezielde eenheid brengen.

Het beteekent politieke zelfmoord, in zekeren zin. Wat nood? Met herwonnen kracht zal zij ten leven rijzen in de hoogere gemeenschap, waar zij mede het verloste vaderland zal heengeleid hebben.

Het binnenhalen van het kiesrecht was een kwade „verliesslag" voor de vrouwen-eenheidsbeweging, die in een triomfantelijken opmarsch de eerste pleisterplaats bereikt had. Zij liep er mee in de val. Daar moet zij nu weer uit zien te komen: nooit staat de menschheid stil. Nu weer **verder,** onder nieuwe aanvoering, in nieuwen koers.

In al het geestelijk hoogere: in godsdienst, in kunst en wetenschap, is de wereld één, aan geen landsgrenzen gebonden. Elke uiting evenwel, elke openbaring er van, alle practisch leven, ook naar hoogeren maatstaf, is bepaald door bloed en bodem, binnen landsgrenzen besloten als regel. De **volkschheid** immers staalt en concentreert op zoo uitzonderlijk krachtige wijze 's menschen eigenaard, dat zijn goddelijke kern alleen hier van binnen kan uitdijen, alleen hier de eenige gezonde ontwikkeling van het organisme mogelijk is. Alleen van binnen wortelt de natuurlijke groei, alleen van zijn volk uit, van zijn eigen geschiedenis uit kan de mensch worden tot Gods evenbeeld.

Zouden niet daarom de volkeren geschapen zijn om de menschheid in haar diep ingekorven verscheidenheid intensiever, grondiger, te brengen tot het beschavingspeil, waar ten slotte de leuze „Vrede op aarde" tot bindende wet kan geheven worden?

Wie zich niet wil versoezen in ontijdig gemijmer over algemeenen menschenmin, over wereldbroederschap, maar zijn volle dadenkracht er voor wil inzetten, teneinde stap voor stap in methodische onfeilbaarheid het doel te benaderen, die grijpe naar het van nature aangewezen, voor de hand liggende middel: hij make zijn volk sterk, zijn eigen volk, dat de vader, de hoeder, de promotor is van zijn **persoonlijkheid** — alleen zoo wordt deze tot een spiegel Gods.

De vrouwenbeweging van omstreeks 1900 is op de hoogte van het kiesrecht uiteengespat in 52 en meer richtingen — en druipt nu in een warreling van strevingen mee naar de kolk, waar ons verziekte volk ten onder gaat. Zoo is een van de waardigste openbaringen van den zin voor recht en vrijheid door partij-verdeeldheid **ontaard** tot haar tegendeel, tot schade en schande voor de volksgemeenschap. Een volk behoort nu eenmaal een levend gehéél te zijn en geen zak met knikkers.

In dezen nood klinkt Mussert's wekroep tot de vrouwen: dat daar zal zijn een nationaal-socialistische **vrouwen-organisatie** (zie „Volk en Vaderland" van 4 November 1938). Nationaal d.i. de gansche natie omvattend; socialistisch d.i. kameraadschappelijk, zonder schotjesgeest, naar het oude één voor allen en allen voor één, hier in volkschen zin.

„In de N.S.B. heeft de N.S.V.O. een **zelfstandig** karakter" zoo heet het in VoVa — vólwaardig dus, en dan op eigen wijze.

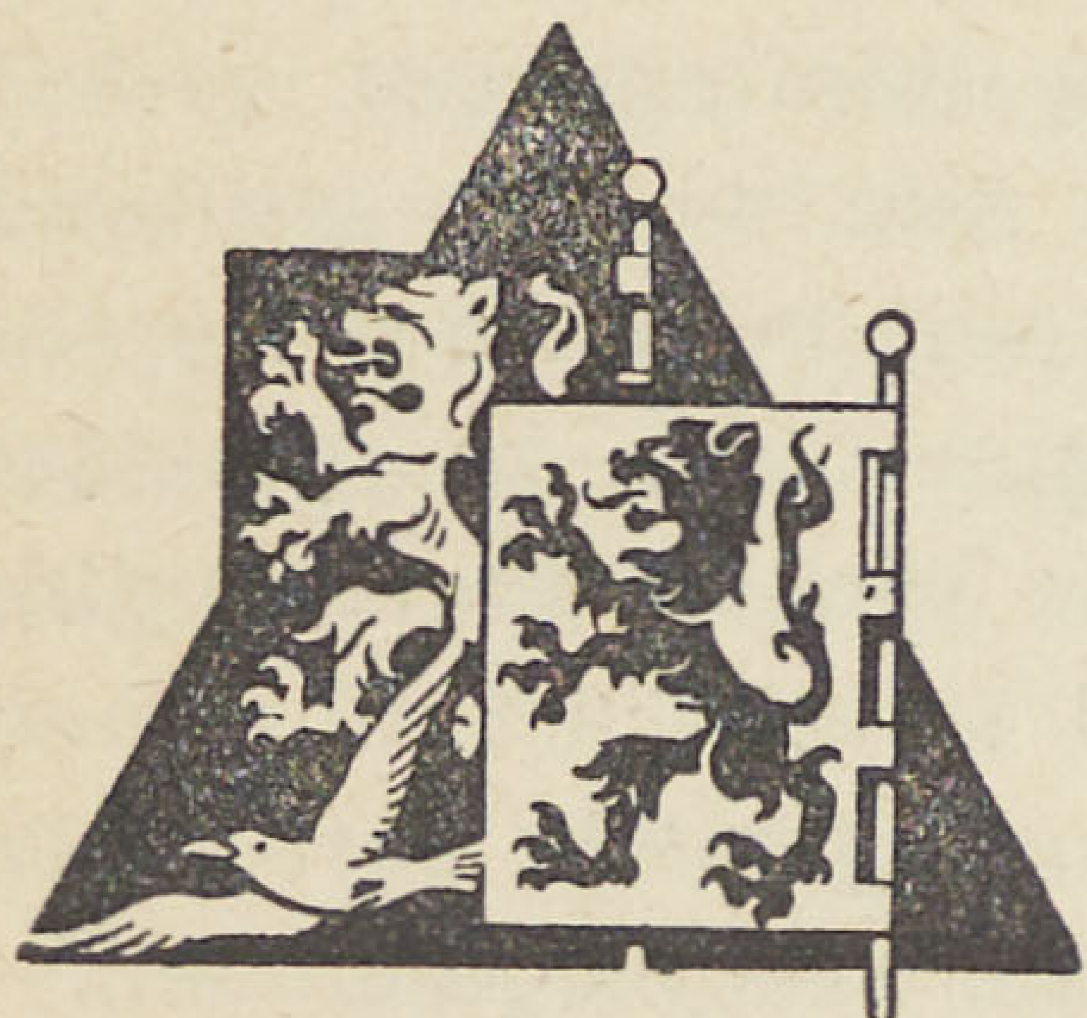
Het **doel** is 1o. het bevorderen en versterken van de nationaal-socialistische levens- en wereldbeschouwing onder de Nederlandsche vrouwen. En 2o. de verzorging van de nationaal-socialistische werkers, die dit van noode hebben.

Voorshands is de N.S.V.O. dus een strijdbeweging tot steun van de N.S.B., op vrouwenmanier, „het vrouwelijke **keurkorps** van de N.S.B." zooals de Landelijk-Leidster zegt. Het moge uitgroeien tot het vrouwelijke keurkorps van het gansche Nederlandsche volk, als de vrouw den regeerstoel vol molmgaten heeft ontruimd en zich weer op eigen sterke beenen gaat bewegen temidden van al haar volksgenooten om ze mede samen te binden tot een blij en sterk en goddienend volk.

L.

Wisselende aspecten der Vlaamsche beweging

III.

De blauwvoeterie was geheel voortgekomen uit de katholieke West-Vlaamsche schooljeugd, die aan de verschillende college's, instellingen van middelbaar onderwijs, studeerden. Het valt ons nu op, dat deze jeugdbeweging den Vlaamschen strijd voerde buiten de katholieke partij om. De Vlaamsche beweging was in een nieuw stadium gekomen.

In 1886 had de katholieke partij het landsbestuur van de liberalen overgenomen. Zooals we reeds zagen, bezaten de Vlamingen in de katholieke partij meer invloed, dan in de partij der liberalen, aangezien de eerste in hoofdzaak steunde op het Vlaamsche boerendom. Van haar mocht men dus een vooruitgang der positie van het Vlaamsche volk verwachten.

Nu zijn er inderdaad in het laatste kwart der negentiende eeuw eenige wetten tot stand gekomen, die het gebruik van het Nederlandsch aan de onderscheidene officieele instellingen in Vlaanderen zouden regelen, in de praktijk echter bleven zij een doode letter. Want het is wel een zeer oud liedje dat de wetten, die in België, ten behoeve van de Vlamingen, worden aangenomen en uitgevaardigd, niet worden nageleefd. Heeft het Vlaamsche volk aan den eenen kant van zijn partijen geen wezenlijk nut gehad, anderzijds heeft het wel moeten meemaken, dat de strijd, die voor zijn heil zoo geestdriftig was aangegaan, in het Belgische partijwezen ontaardde en verzandde. Trouwens, is er wel één edele strijd, één hooggestemd streven niet van zijn luister beroofd en vergiftigd, zoodra zij met het parlementarisme in aanraking kwamen? En hoe kwetsbaar moest in dit opzicht de Vlaamsche Beweging wel zijn, waar de Belgische partijen, vermits ze zich zoowel over het Vlaamsche als over het Waalsche deel der Staatsburgers uitstrekten, logischerwijze dienaressen waren der Belgische

staatsidee, welke geen afzonderlijke Vlaamsch nationale gedachte kan verdragen. De pogingen om een zuiver Vlaamsche partij op te richten liepen steeds op mislukkingen uit. De Vlaamschgezinden werden verdeeld en kwamen tegenover elkaar te staan in naam van partijbelangen. Waar zuiver Vlaamsche belangen in 't geding kwamen was er geen gesloten eenheid van Vlaamschgezinden meer, want wat de eene partij als rechtvaardig verlangen voorstelde, werd door de tegenpartij maar al te vaak als „verkiezingsmanoeuvre" gedoodverfd. Vooral de schoolstrijd heeft onder de flaminganten groote tweespalt verwekt. Overigens kan het niet worden ontkend, dat de actie voor de taalwetten, die wij boven ter sprake brachten, wel terdege ook uit een oogpunt van partijtaktiek werd bezien. Men bediende zich van de Vlaamsche beweging ten bate van partijbelangen. Dit bracht tevens met zich mee, dat in de partijen de Waalsche en Franschgezinde partijleden mede te beslissen hadden over Vlaamsche aangelegenheden.

Dat onder deze omstandigheden de Vlaamsche beweging in het slob geraakte kan ons niet verwonderen.

Intusschen was er nog een derde partij ten tooneele verschenen, de socialistisch democratische, die op haar beurt trachtte gebruik te maken van wat er aan Vlaamsch nationale ontevredenheid bestond. Zij vond in de treurige maatschappelijke misstanden in Vlaanderen voor haar werkzaamheid objecten te over. Was men eerst geneigd Vlaanderens socialen nood als gevolg te zien van den door de verdrukking der taal veroorzaakten cultureelen achterstand van het volk, allengs ging men den Vlaamschen strijd meer en meer als een onderdeel van den klassestrijd zien. De strijd ging niet tegen een verfransching van het Vlaamsche cultureele leven, maar tegen de bezittende klasse in Vlaanderen, die verfranscht was. „Wat liefde kan de boerenknecht, de wever hebben voor dat Vlaamsche land, voor zijn taal, voor zijn verleden, wanneer zijn dagelijksch leven een onafgebroken strijd is om een stuk brood?"

„Wat is voor hem Vlaamsche poëzie, Vlaamsch tooneel, wanneer hij op 11-jarige ouderdom van de school wordt gerukt om in de fabrieken, in de werkhuizen te worden opgesloten waar hij 10 tot 12 uren wordt uitgeput, zedelijk wordt vernietigd?"

„Wat scheelt hem de vertaling der wetten, die zich toch alleen tegen hem keeren, die hem steeds belasten en straffen en hem zoo zelden en dan nog zoo weinig beschermen?"

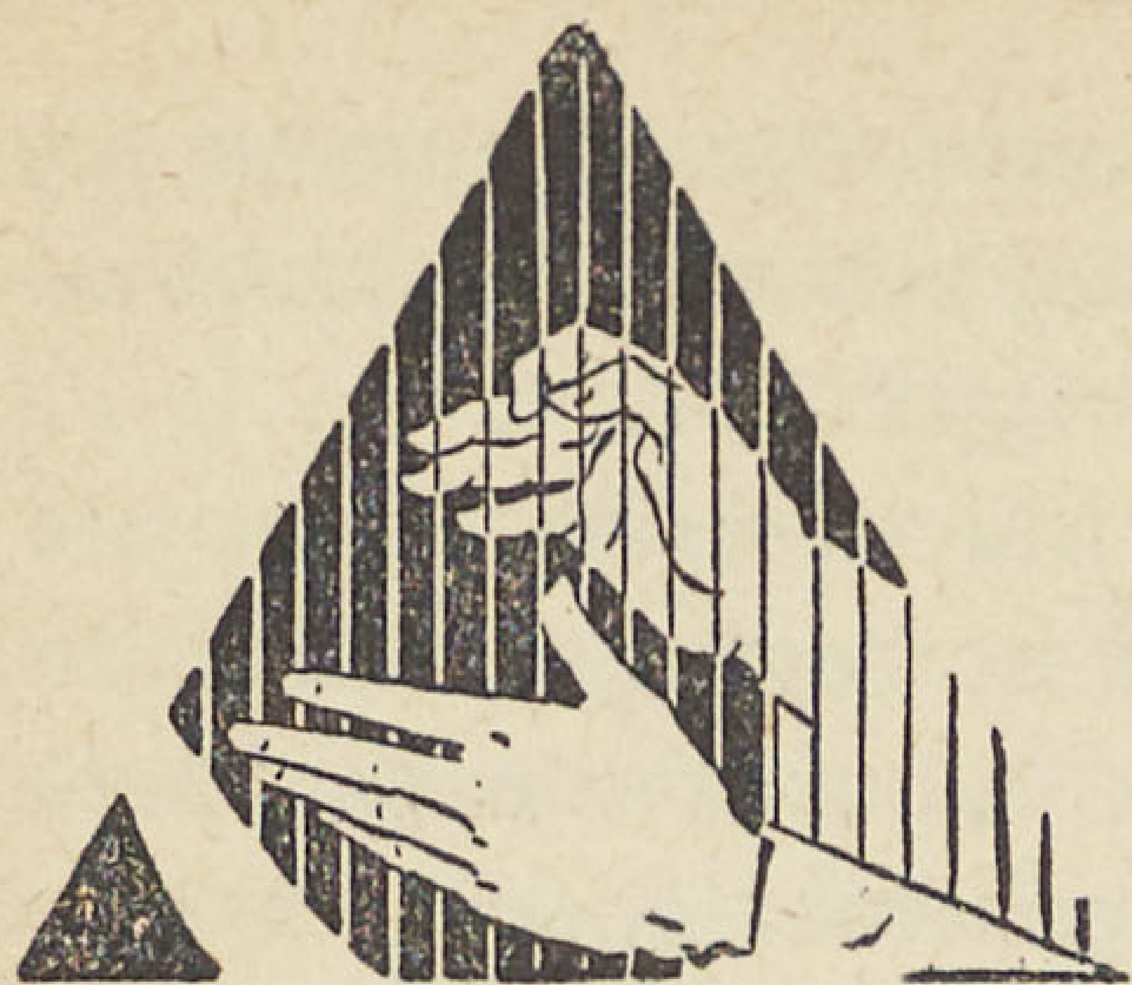
„Wat schelen hem de Vlaamsche bankbriefjes waarvan hij de kleur niet kent, en het Vlaamsch op het zilvergeld, waarvan hij er zooveel verdient en zoo weinig krijgt?"

Zoo schreef „Vooruit" in 1899; een klacht even bitter als waar. Het was tijd voor de Vlaamsche beweging om zich te verdiepen. „De taal is gansch het Volk" zoo luidde de leuze gedurende de negentiende eeuw; het bleek niet genoeg te zijn om als grondslag voor de beweging te dienen. Een breeder greep op het levende volksorganisme in al zijn schakeeringen kon nu nog de Vlaamsche beweging haar historische taak doen vervullen. Doch daarvoor was allereerst een grondige wijziging in haar ideologie noodzakelijk.

Ze was komende, hier en daar was er reeds een feit. Doch hierover meer in een vervolgartikel.

P.

Oproep!

Wij roepen U op:
Trekt mede ten strijd!
Te samen een betere
Toekomst bereid.
De oogst staat te veld,
Thans vruchten geplukt.
De geest die verslapt
Uit de harten gerukt.

Wij roepen U toe:
Weest kerels — vecht mee!
Het gaat om ons Dietschland,
Ons land aan de zee.
Het gaat om het land,
Dat in vroegeren tijd,
Door eendracht en kracht
Van het juk werd bevrijd.
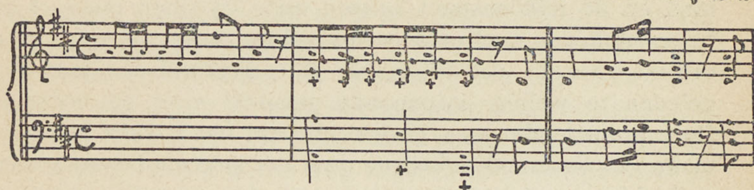
Wij roepen U op,
Voor Volk en voor Land!
Uw hart en Uw hand
Aan Oranje verpand.
Eendrachtig te saâm
Gevoerd onzen strijd,
Verniet'gend den haat,
Die te lang ons reeds scheidt.

Wij roepen U op:
Weest vrienden — weest één!
Eén strijde voor allen
En allen voor één.
Eén zij dan ons Volk
In oorlog en vree.
Wij roepen U op,
Kameraden, — HOU ZEE!
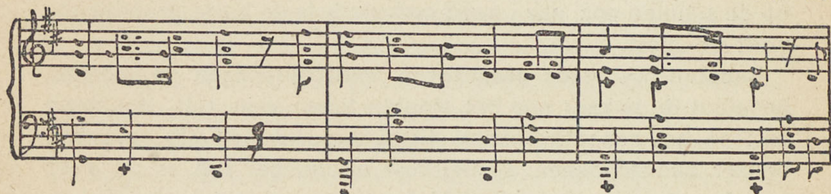
Oproep!

Tekst: G. Pollmann
Muziek: W. P. A. Franse
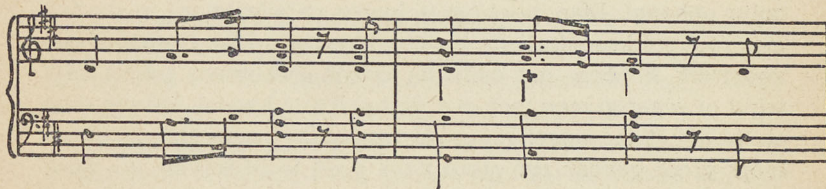
WIJ ROEPEN U OP; TREKT
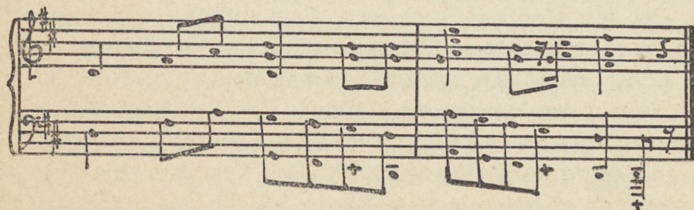

ME-DE TEN STRIJD! TE SAMEN EEN BETERE TOEKOMST BEREID. DE

OOGST STAAT TE VELD, THANS VRUCHTEN GEPLUKT, DE

GEEST DIE VERSLAPT UIT DE HARTEN GERUKT.

Boksen

In Holland is het helaas niet gezond met de bokssport gesteld. De arbeiders beginnen, maar helaas meerendeels niet om de sport. Velen hunner leeren boksen of wat hun daarvoor verkocht wordt, om binnen korten tijd in amateurswedstrijden uit te kunnen komen, hetgeen het doorgangshuis zal zijn naar zij hopen, voor de loopbaan van beroepsbokser.

Maar de overgroote meerderheid der arbeiders, het platteland en de middenstand boksen niet. Zij staan meer of min belangstellend, doch eenigszins schuw voor de sport, afgeschrikt door de wedstrijden. Er is in Holland een jaar of 15 geleden te weinig propaganda gemaakt voor de bokssport. Deze propaganda moet gericht zijn om het boksen bekend te maken en beoefend te krijgen door het geheele Nederlandsche volk. Men moet lezingen houden en demonstraties geven om de beoefening bekend te krijgen bij de burgerij, leger en vloot, op de scholen enz. enz.; goed onderwijs is de beste propaganda voor de sport.

Behalve het reeds beschreven wedstrijdboksen en sparren, beoefent de bokser nog het stooten tegen den zak, punching ball en het schaduwboksen. Even noodzakelijk als voor den bokser handschoenen, springtouw en spiegel zijn, is dit voor hem het stootkussen, een stijf ietwat veerend met boekweitdoppen opgevulde rol uit zeildoek vervaardigd, die men tegen den muur ophangt. Men moet om te leeren onbelemmerd te stooten met zooveel kracht als de omstandigheden zulks toelaten, een voorwerk hebben, dat zelfs bij onzen zwaarsten treffer niet wijkt en waarop men toch ook de hand niet kwetst. Wie te vlug op beweegbaar opgehangen of op harde voorwerpen oefent, loopt groot gevaar zijn stoot voor goed te bederven, n.l. door dezen iets in te houden: de gedachte aan het meegeven van het doel of het bezeeren van de hand, zal elken lateren stoot vergezellen. Op den stootzak leert men de aanvallen uitvoeren vóór men spart en onderhoudt deze er later op. Met welk doel men ook bokst, nooit mag men verzuimen na het sparren de aanvallen door te werken op den stootzak. Zoo licht toch voert men de bewegingen wat slordig uit onder het sparren, wanneer het spel geheel de aandacht opeischt. Men kan den stootzak vrij ophangen en er tegen stooten, maar doe dit niet te vroeg. Het zelfvertrouwen, de zekerheid te treffen, verkregen op de onbewegelijke rol, moet er dan wat men noemt „geheid" inzit-

ten. De zeer zware zak van 10 k.g. moet alléén onder deskundige leiding gebruikt worden. Hier is het tegenovergestelde gevaar van 't beweegbare doel, men loopt kans te gaan duwen, wat nóg erger is. In de met lucht gevulde ballen onderscheidt men lichte, meestal peervormige en dan bijna altijd kort opgehangen en zware, doorgaans ronde, die aan een lange lijn zwaaien. Ook deze zijn althans voor den wedstrijder noodzakelijk, maar ook zij bederven, wie zonder goede leiding hun gebruik leert. Slaan in plaats van stooten en remmen onder den uitval is het gewone euvel, dat de bal veroorzaakt. Men moet op elk hangend doel, al is het ook de lichtste peerbal, stooten met inachtneming van alles wat onder de techniek verstaan wordt en zoo zeker, als of men op een vast doel werkt. Maar.... nauw treft de vuist met medewerking van geheel het lichaam of men rukt zich terug en is gereed weer te stooten.

Dit is de geduchte treffer van den bokser in het gevecht, hij is èn veilig èn 't hardst. Ten slotte bestaat nog het bij iederen bioscoopbezoeker bekende schaduwboksen, waarmee menig goed wedstrijder zich bij het oefenen op het tooneel verknoeid heeft. Men stelt zich een denkbeeldigen tegenstander voor en voert tegen hem en zijn gewaande aanvallen, alle bewegingsvormen van het boksen uit. De fout is, dat men bij het stooten in de lucht zich moet inhouden, juist voor men den denkbeeldigen man treft. Daarom is het beste, wel tegen een denkbeeldigen tegenstander te boksen, maar deze dan voorgesteld door een stootzak of bal of goed omkleeden paal.

De vuist treft dan iets, dat weerstand geeft. Dubbel schaduwboksen, nog lichter dan sparren en ook met slechts stootzakwantjes aan is, juist naast zeer forsch oefenen, aan te bevelen. Het moet voornamelijk voor het beenwerk en voor ontwijkingen met hoofd en romp worden uitgevoerd. Met de armen duidt men den stoot slechts aan. Dit moet dan gevolgd worden door schaduwboksen en op den stootzak.

Bij het sparren mag men den beginneling nooit hard treffen. Geef hem moed, wijk voor hem. Zelfvertrouwen is in 't leven mogelijk van nog meer nut dan de rest van het boksen. Wie in zijn eersten tijd werd afgeranseld, verkrijgt zelden het gevoel de meerdere te zijn, dat noodzakelijk is in den wedstrijd. Ook drukt te forsch werken en vooral hard doorstooten, wanneer de ander een fout begaat, den stijl. Wanneer men in wedstrijd- in plaats van in sportstijl oefent, waagt men geen nieuwe beweging, uit vrees, dat de nog min gelukkige uitvoering hardhandig wordt bestraft, men volhardt maar bij het vertrouwde

en.... wordt in den wedstrijd geklopt door wie in plaats van gevochten, „geleerd" en zich een uitgebreide keuze van aanvals- en verdedigingsbewegingen verworven heeft. Alvorens men gaat sparren moet men den stand, het loopen, de rechte stooten, het achteruitstappen en het blokken verwerkt hebben, d.w.z. terdege gelezen en ingeoefend, ingeoefend totdat het even natuurlijke bewegingen zijn geworden, als loopen, eten en rooken. Ik zeg rooken, het domme sabbelen aan een dure fopspeen voor —althans lichamelijk — volwassenen, omdat ik denk aan de toeschouwers bij de wedstrijden. Boksers en in 't algemeen menschen, die eerbied hebben voor het stuk levende schoonheid, dat hun lichaam is, rooken niet. Ook drinken zij geen alcohol, noch doen zij andere dwaasheden.

Zij laten dat alles niet uit goedkoope braafheid, maar omdat de sport hen in hun lichaam, een wonder der schepping heeft doen zien.

Oefening 1

De uitgangshouding is knielen, meteen daarop gaan we op de voeten zitten en plaatsen onze handen achter ons op den grond, alleen de vingertoppen. Dan strekken we krachtig de heupen waarbij ook de armen gestrekt worden. Bovenbeenen en romp vormen dus een rechte lijn. Dan brengen we de handen voorzichtig naar voren, doch blijven overigens in precies denzelfden stand. Dan weer gaan zitten, strekken vervolgens de heupen weer, enz. enz. 10 maal herhalen.

Oefening 2

Beginstand, gespreide beenen één arm hoog gestrekt en anderen gebogen in de zij. Nu één knie buigen en het lichaam laten doorbuigen naar den anderen kant. Dan 10 maal met veerende bewegingen naar links rekken daarna 10 maal naar rechts.

Oefening 3

Geknield, lichaam iets gebogen en de armen naar achter geheven. Probeert u nu maar eens van dezen stand uit hoog op te springen. Lukt het niet? Toch kan het, maar dan is een goed gebruik van de armen absoluut noodzakelijk.

Oefening 4

We gaan in hurkstand zitten. De handen worden hierbij voor onze voeten geplaatst op den grond, knieën tegen elkaar aan, hoofd geheven.

Handen blijven aan den grond en we strekken nu krachtig de knieën. Dan weer tot hurkstand, dan weer strekken. W.